

PALACIO de la MUSICA

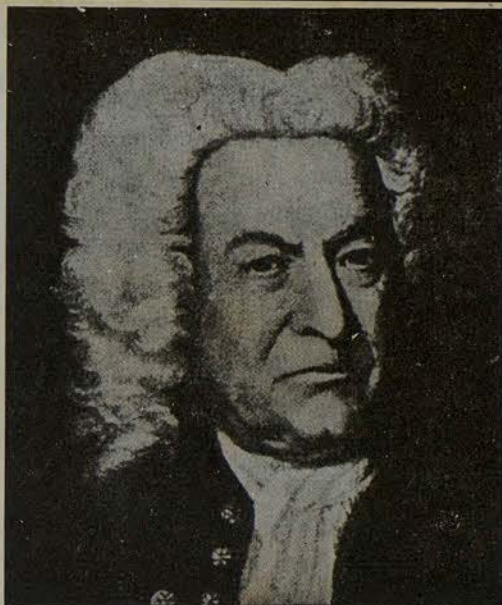
**TEMPORADA OFICIAL
DE CONCIERTOS**

1965-66

La Pasión según San Mateo

de

JUAN SEBASTIÁN BACH

Una de las más portentosas creaciones de la música coral de todos los tiempos es el sublime comentario compuesto por Bach, bajo este título. Por su grandiosidad y rara belleza se le sitúa entre las obras maestras del genio universal. El drama de la Redención, vida y muerte, está interpretado de manera arrebatadora, con crudo claroscuro y, con gran acierto se le ha comparado a una perfecta catedral gótica: sombras profundas en las bóvedas, bellas fugas de líneas y colores en las vidrieras, voces que se elevan paralelamente para entrelazarse en las crucerías; recogimiento y elevación, luz y armonía; al fondo, un retablo multicolor, velado por humo de incienso.

Casi dos siglos habían de transcurrir has-

ta que se advirtiera la magnitud de esta *Pasión*, que había pasado inadvertida primero y que, luego, perdióse en el olvido. Bach la compuso sobre un texto encomendado a Picander, en 1725, al que se añadió algún pasaje poético de Brocke; su valor literario es mediocre, pero ofreció al compositor un lenguaje gráfico y animado para el armazón. Las exigencias instrumentales y vocales alcanzan tal volumen que, para su ejecución completa, se precisan dos coros — con uno infantil —, dos orquestas y dos órganos. La primera audición tuvo lugar en la Thomaskirche de Leipzig, el 15 de abril de 1729.

PRIMERA PARTE. En una grandiosa introducción el primer grupo coral y orquestal entona una melodía de acentos doloro-

sos (*La hija de Sión*), mientras en contrapunto el segundo conjunto (*los creyentes*) inquiere sobre el sujeto de tal lamentación. Desconcierto y angustia interrumpidos por un angélico canto («¡Oh, inocente Cordero Divino!»), encomendado al coro infantil, que trae consuelo a las desorientadas masas. El tenor, personificando al Evangelista, desarrolla su recitativo, alternado con las arias de los demás solistas; el populacho reclama la muerte de Jesús y un coro de apóstoles comenta airado el derroche de una mujer en casa de Simón.

La Consagración de la Santa Cena comienza con un coro de discípulos, que deriva hacia un recitativo preguntando al Señor el nombre del que ha de traicionarle.

Los acentos son severos y llanos, en oposición al canto de las turbas, penetrados de violencia. Sin embargo, esta escena, como la que sigue, es todo lirismo, sin que en momento alguno alcance el carácter dramático y abrumador que adopta en la *Pasión según San Juan*. Destaca el aria «*Quiero ofrendarte mi corazón*», realizada por el dulce acompañamiento de dos óboes. La escena en el Huerto de los Olivos es tenebrosa y triste, en un comienzo, para tomar luego acentos dulces en el canto del solista («*Quiero velar junto a mi Jesús*»), destacándose sobre la gravedad del coro. La traición de Judas está descrita con sencillez suma y el dramatismo solamente es intenso en el dúo de las dos solistas femeninas sobre el tema «*Mi Jesús fue prendido*». Una serie de recitativos glosan la resignación del Redentor. Dos coros se oponen: uno, en profunda lamentación, y el otro, arrollador, sediento de sangre. Los apóstoles

huyen y un hermoso coral sirve de final a este episodio.

SEGUNDA PARTE. La contralto se lamenta de su soledad y halla consuelo en los que se ofrecen para buscar al Maestro. Jesús es juzgado ante el Sumo Sacerdote, y un doble coro — los falsos testigos — precede al recitativo del tenor, que comenta: «*Mi Señor calla*». Negación de Pedro y nuevo recitativo del Evangelista hablándonos del arrepentimiento. Sigue una de las arias más bellas y famosas de esta obra: «*Ten compasión*», para contralto, violín solo y orquesta, precediendo al doble coro de sacerdotes y el canto del bajo («*Devolvedme a Jesús*»), acompañado por el violín solista. Entonces se desata la sed vengativa del populacho, que «in crescendo» repite las palabras «*Barrabás*» y «*Crucifícalo*»; pasaje tempestuoso que viene a apaciguar un coral y aria de suavísima melodía. El pasaje de la Flagelación aparece descrito a base de ritmos cortados, imitando la manera empleada por Haendel en su *Mesías*. Seguidamente la contralto entona un aria dolorosa («¡Oh, rostro ensangrentado!»), empleando un tema que se registra hasta cinco veces en la obra. El Evangelista narra la escena de la Crucifixión, que dos coros cortan con cantos de burla, en contraste con la nota dolorosa de la contralto y los óboes, evocando el Gólgota. Crece el dramatismo al agenizar Cristo en la cruz y rasgarse los velos del templo, enlazándose el recitativo con los graves del órgano. Un aria de bajo comenta las sombras de la noche, hora en que los enemigos del Señor reclaman la custodia de la tumba. Todo queda envuelto en una profunda paz, preparando la entrada del soberbio coro final.

PER A LA PRIMERA EXECUCIÓ DE LA PASSIÓ SEGONS SANT MATEU, A CATALUNYA

El Dr. Albert Schweitzer escriví un pròleg al programa de les audicions de la *Passió segons Sant Mateu*, de Bach, que l'Orfeó Català donava l'any 1921, per primera vegada. Aquelles pàgines constituïren un estudi definitiu per a comprendre l'obra de Bach. Amb tot, uns dies abans de la primera audició i mentre avançaven els assaigs generals, als qual col·laborava el Dr. Schweitzer a l'orgue, escriví un article per a *La Veu de Catalunya* (26 febrer 1921), que té una actualitat indiscutible i una vigència pràcticament total.

El públic català coneixerà aquests dies, per primera vegada, la *Passió segons Sant Mateu*, de Joan Sebastià Bach. I passarà aquí, algun dia, com d'altra banda, en tots els centres musicals d'Europa, que la *Passió* de Bach, formarà part, cada any, de les hores dedicades al recolliment, durant els dies de Quaresma. La susdita obra farà sentir la seva atracció misteriosa i irresistible i esdevindrà una producció popular, com ja ha esdevingut arreu.

Amb quanta modèstia aquesta gran obra ha penetrat en el món! Fou oferta per primera vegada un Divendres Sant, durant les Vespres, a l'església de Sant Tomàs de Leipzig. Després, s'ha anat cantant a través del temps, durant altres dies semblants. Coneixem bastant bé la vida musical de Leipzig d'aleshores. En els diaris i revistes d'aquell temps — i ens referim, naturalment, al temps de Bach — es parla amb

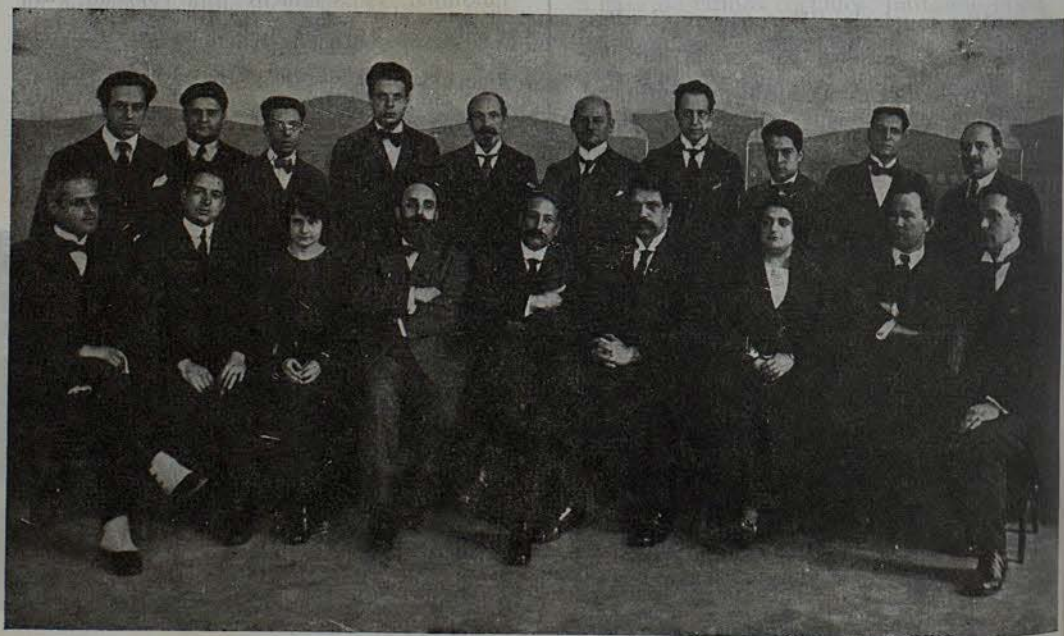
detall de força obres llavors cèlebres i avui oblidades, però en cap de les esmentades publicacions no es dedica ni una sola paraula a la gran obra de la *Passió*, de Bach. Si per atzar hagués estat perduda, no sabríem avui ni que hagués existit. Però el que apareix encara més sorprenent, és que el propi Bach no sembla pas que es donés compte que havia escrit una obra grandiosa. Cap paraula seva, respecte d'aquesta *Passió*, és arribada fins a nosaltres. Té cura d'editar tal o qual obra amb el fi que hom pugui admirar el seu talent en practicar l'estil fugat, però mai somnia a fer gravar la *Passió segons Sant Mateu*, amb tot i que els mestres contemporanis publiquen llurs *Passions*. Té solament una especial cura a corregir, cada cop que la fa executar, els més petits detalls; i en assolir, la producció que ens ocupa, la seva forma definitiva, en fa una bona còpia, que els seus fills hereten, amb altres produccions.

Els fills no veuen pas la grandesa única de l'obra. Cap d'ells, com tampoc cap dels successors de Bach a l'església de Sant Tomàs, pensa a fer-la executar. Es preocupen sobretot de fer conèixer llurs oratoris, escrits en l'estil que hom considerava aleshores com *modern*. La partitura de la *Passió* fou adquirida, amb altres obres de Bach, per la princesa Amèlia de Prússia, germana de Frederic el Gran... i dormia a la seva biblioteca. Ben rars eren els músics que sabien que existís una *Passió* de Bach, i els que fullejaven la partitura la consideraven com una curiositat dels temps passats, allunyant d'ells la idea que algun dia es pogués novament executar aquella música ja decididament tan envellida.

No obstant, Zelter, el professor de teoria de la música a Berlín, l'amic de Goethe, i adversari del modernisme, admirava la valor de les produccions de Bach i pensava que n'hi havia entre elles algunes que hom

hauria pogut encara fer executar... si bé degudament corregides per tal de fer desaparèixer tot el que havia envellit massa. Però quan el seu deixeble Fèlix Mendelssohn-Bartholdy, amb el cantant Devrient, es presentà a casa seva, vers l'any 1828 i li demanà permís, per executar la *Passió* de Bach, a la Sing-Akademie, de la qual el susdit Zelter era el director, s'enfada contra aquesta jovenalla, que pretenia lliurar-se a tals assaigs, però donà el consentiment per tal de no disgustar el seu deixeble. Cent anys després d'haver estat executada a Sant Tomàs, de Leipzig, l'obra de Bach fou escoltada pel públic de Berlín i deixà d'ésser una curiositat. Per primera vegada hom començà a comprendre que Bach era quelcom més que un gran músic molt savi i dominant l'art de la fuga. Hom va notar que en el fons d'aquesta música sàvia hi havia música sentida. Però foren necessàries dues generacions perquè la va-

lor eterna d'aquestes obres vocals fos reconeguda.

Quan, vers la meitat del segle XIX, Robert Schumann i altres músics varen proposar-se publicar les obres completes del mestre de Leipzig, els editors als quals s'adreçaren no volgueren pas encarregar-se de realitzar la pensada i la judicaren perillosa. Sense l'energia de Franz Liszt que, infatigable, cercava arreu subscriptors per a la futura edició, el bell projecte no hauria pogut realitzar-se.

Com ens sembla curiós, avui, que Bach no hagués tingut consciència de la seva veritable grandesa i que hagi estat necessari més d'un segle perquè el públic aconseguís sentir-la! Però, quanta grandesa, també, en aquesta manera inconscient de produir obres eternes! Quina lliçó per a tots nosaltres, músics, pintors, escultors, escriptors! Lliçó que ens ensenya que no havem pas de cercar la glòria lluitant, però a ésser admirats, sinó que havem de seguir l'exemple del vell Bach i que havem de fer les coses de la millor manera possible, amb profunda modèstia, dient-nos que la valor interior única de la nostra obra és cosa essencial i que el temps ens judicarà. Bach no és pas únicament el gran músic que admirem tots: és el nostre gran educador i el nostre gran mestre de modèstia. I com en tenim necessitat, nosaltres, homes del segle vint, d'esdevenir humils i senzills, de conrear l'art, lluny de les preocupacions de la «réclame» i del desig de veure impresa la nostra obra així que ha estat acabada!

Però, ¿en què consisteix la grandesa única de la *Passió segons Sant Mateu*, de Bach, aquesta grandesa ignorada fins pel propi Bach? En la manera viva i profunda de representar la idea del text mitjançant la música, així des del punt d'albir del sentiment com des del punt de vista de les imatges musicals. La música evoca — i d'una manera tan misteriosa que cap anàlisi estètica és capaç d'aclarir — sentiments i visions. Ara bé, ¿com és possible que els sons evoquin això en nosaltres? Misteri. Però el fet és cert. Aquest poder evocador esdevindrà tothora, a través dels temps, el «criterium» de la grandesa o de la impotència de la música. ¿Què ha «posat» un compositor en la seva música per aconseguir despertar en la nostra ànima el que ell va veure i sentir? Heus aquí la cosa important.

Bach posseeix la força evocadora d'una fàlisió completament elemental. Les formes de les quals se serveix poden ésser gastades, envellides, fins desagradables. És, confessem-ho, una gran dissort, que s'hagi servit, en les seves creacions, de la forma imitada de l'ària italiana aleshores de moda, en lloc de cercar una forma més adequada al seu geni. Però, què importa! Fins dins la forma de l'ària italiana, ha sabut fer sorgir aquella música elemental que portava dins l'ànima.

Bach ha pogut expressar musicalment una *Passió*, que ens commou perquè ell va ésser impressionat pel seu tema. Va veure les escenes eternament emocionants que ens conten els Sants Evangelis, i les evoca davant de nosaltres amb tots els sentiments que en ell han despertat.

És en la *Passió*, que el caràcter elementalment pictòric de la música de Bach es revela de la faisó més clara. Bé és veritat que aquest text s'adaptà al geni de Bach precisament perquè suggereix visions.

En el plànol de la *Passió* és dels més senzills. El tenor explica, mitjançant un recitat molt simple, acompanyat únicament pels dolços acords de l'orgue, la història de la *Passió*, seguint mot per mot el text sagrat. Quan intervenen les paraules dels grans apòstols o del poble — de la «turba», com es deia en les antigues *Passions* — és el cor el que les canta. Bach no abandona l'estil de l'antiga *Passió*, tal com ens fou llegada per l'edat mitjana i tal com Schütz, el gran mestre alemany del segle XVII el termina amb una obra grandiosa. Es tracta de la simple *Passió* en música per a les Vespres.

Però Bach, seguint així les tendències del seu temps, va introduir a la *Passió* l'element contemplatiu. En certs moments, s'atura davant tal o qual escena que ha descrit l'Evangelist, i la medita, sigui senzillament mitjançant una estrofa de coral, sigui amb forma d'ària. Ben sovint, fa precedir l'ària d'un arioso senzill que descriu en alguns mots l'escena de la qual es tracta. Aquests ariosos, sigui dit tot passant, sense que Bach s'ho pensés, són ja profecies de la música moderna. És ja música parlada, declamada, damunt d'un acompanyament esgotador.

Les melodies del corals no són pas, com sovint hom s'imagina, creades per Bach. Existien abans d'ell. Les ha preses dels reculls de cants sagrats alemanys d'aleshores.

En els ariosos i en les àries, la música

no s'acontenta pas amb traduir un sentiment general, que s'inspira en el text. Prova d'exterioritzar la imatge de l'escena. Quan Santa Magdalena ha vessat les seves llàgrimes damunt el cos del Mestre, les flautes, així en l'arioso com en l'ària, suspiren i sangloten.

Així mateix, en l'arioso que medita l'angoixa de Jesús a Getsemaní, els temes esdevenen expressió profunda de la sublim angoixa. En l'ària hom sent com un senyal, una crida del qui vetlla durant la nit. L'ànima vol vetllar prop del Senyor.

En l'arioso i en l'ària que mediten sobre el Senyor prosternat en el jardí dels olivers, la música descriu el moviment de la prosternació. Més tard, imitarà també els cops damunt el cos de Jesús, els sanglots de Sant Pere, les monedes de plata que Judas, penedit, llença per terra davant dels sacerdots, els passos insegurs de Jesús, portant la Creu.

Podríem anar citant altres visions auditives que els motius de la música de Bach evocuen.

La música de la *Passió*, de Bach, és, doncs, tan realista com la pintura dels antics mestres que fixaven damunt la tela les escenes de les Sagrades Escripures.

Però aquest realisme pictòric resta arreu dins dels límits de la veritable música. Els temes són fills d'una inspiració que preté pintar veritablement les seves visions, però són sempre tractats segons principis purament musicals. Completament modern en les tendències vers el realisme que es manifesten en Bach mitjançant la invenció dels temes, apareix, amb tot, ben clàssic sota la forma amb la qual els desenrotlla.

Interpretació de «La Passió segons Sant Mateu» per l'Orleó Català, dirigit pel Mestre Lluís Me Millet, l'any 1958, amb motiu del cinquantenari del Palau de la Música Catalana.

Heus aquí l'originalitat ben ferma del seu art.

És necessari ésser un músic per a comprendre la *Passió*? No, certament. Es tracta d'una obra veritablement popular, talment com les grans produccions de la pintura antiga. Apareixen, innegablement, en l'obra que ens ocupa, detalls admirables que hom no descobreix sinó estudiant-la, profunditzant-la. Certament, sols el músic erudit podrà judicar l'art contrapuntístic que es revela a cada ratlla de l'obra. Mes el laic, sense notar la rica ciència de tots els mitjans de la tècnica musical emprats pel creador d'aquesta *Passió*, sentirà de faísó elemental la força de la invenció de Bach, la riquesa del seu llenguatge musical. I dia vindrà durant el qual aquesta obra universal, essent ja interpretada cada any per la Quaresma, esdevindrà familiar en tots els seus detalls als catalans amadors de la música, talment com ho és ja al públic de força ciutats d'Europa.

Catalunya ha volgut interpretar aquesta obra amb els seus mitjans propis. Si l'Orfeó Català ha invitat el tenor Walter, de Berlín, ha estat per alleugerir de les àries el tenor català que canta els recitats de l'Evangeli. Si fa venir dos virtuoses de l'oboè, de Berlín, d'alta anomenada, els senyors Flemming i Menge, és perquè s'ha vist encara obligat de demanar llur col·laboració ja que són especialistes en l'execució de l'oboè d'amor, exigida per la partitura de Bach. Si em fa l'honor, com me'l va fer quan s'interpretà la *Missa*, de Bach, de confiar-me la part d'orgue, és perquè veu en mi, no un estranger, sinó un amic que des de fa molts anys pren part a totes les manifestacions de la música de Bach a l'Orfeó Català. Els solistes, Andreu Fornells,

Concepció Callao, Emili Vendrell, Ricard Fusté, Eduard Toldrà, Josep Recasens i Gaspar Cassadó, com els cors i com l'orquestra, són catalans.

Si m'és permès de dir la impressió que han despertat en mi els assaigs als quals jo collaboro des del començament d'aquesta setmana, confessaré que esperava molt, però que el que jo esperava ha estat ultrapassat. Els cors i l'orquestra han estat perfectament iniciats a l'estil de Bach, pel mestre Millet i el seu «alter ego» Pujol, i els solistes canten llurs partitures tan bé com els especialistes de l'art de Bach en els millors centres musicals d'Europa. El tenor Vendrell diu els recitats de l'Evangeli de la *Passió* amb una simplicitat encisadora i amb un sentiment dramàtic dels més elevats. Els senyor Griff i Fusté (baixos), així com també la senyoreta Fornells (soprano), donen al que interpreten un bell relleu. Quant a la senyora Callao, es la cantant més superbament dramàtica que he sentit en la *Passió* de Bach.

Que aquesta primera audició de la *Passió segons Sant Mateu*, de Bach, a Catalunya, esdevingui la digna inauguració de les *Passions* regularment interpretades per Quaresma. Quan els primers acords del gran cor inicial de la *Passió* ressonaran a la sala de l'Orfeó; quan, en aquest gran cor, les veus pures dels infants entonaran la cèlebre melodia de l'«Agnus Dei», sentirem tots nosaltres l'emoció de viure una hora memorable, no solament en la vida musical de Catalunya, sinó també en la vida espiritual d'arreu.

Bach, el gran Bach, és a casa seva, a Catalunya.

ALBERT SCHWEITZER

desde pequeños saben que...

DANONE

es el verdadero yoghourt

LA PRIMERA AUDICIÓ DE LA PASSIÓ SEGONS SANT MATEU de Joan Sebastià Bach, a Barcelona

Les dates dels diumenges 27 de febrer i 6 de març d'enguany (1921) poden apuntar-se entre les més memorables de l'història de l'ORFEO CATALÀ, oi més de l'història de la nostra renaixença musical; perquè gosàrem dir que aquest cop hem assolit el cim més excel·lent de la Música.

L'ORFEO l'havia d'assolir fatalment, millor dit providencialment, aquest cim; capdevanter del nostre moviment artístic, durant una gloriosa carrera que no ha conegut les hesitacions ni els defalliments, ell ens ha anat revelant les més enlairades produccions de l'art universal — no cal citar obres que tots recordem — curant amorós de la nostra educació artística i satisfent les nostres ànsies d'ideal. Quan ha cregut arribat el moment, ha coronat sa transcendent pedagogia i ha enriquit amb un tresor suprem nostre viàtic moral fent-nos lliurament de l'obra magna de l'immortal Cantor de Sant Tomàs de Leipzig.

No trobariem conceptes prou justos i eloqüents que diguessin la vàlua d'aquesta donació; per no allargar-nos ultramesura, limitem-nos de fer nostres les paraules, tan encertades, del mestre Llongueras:

«Mai l'expressió dels sentiments de l'home ha arribat, com en aquesta obra, tan enlaire amb mitjans els més simples i els més purs. Mai la música ha assolit un grau tan alt d'ennobliment i dignificació. Mai ha pogut expressar amb força i amb bellesa igual les més profundes i vitals emocions del cor humà. Mai ha arribat a commoure i a trasbalsar l'esperit de faísó tan directa i punyent com en aquesta obra, no solament desbordant de musicalitat, sinó arborada tota ella del més viu i colpidor zel apostòlic.

«La Passió segons Sant Mateu, de Bach, és una obra fonamental en la música, i cal dir també que és una obra fonamental en la pietat i una obra fonamental en l'art en general. En efecte, el músic resta corprès i admirat davant de la tal obra; l'home piadós resta extasiat i confós; l'artista, sia quin sia, resta il·luminat per sempre més. Són tants els mèrits d'aquesta obra i és tanta, sota tots els conceptes, la seva riquesa, que és molt difícil, per a no dir impossible, fer d'ella un anàlisi complet i formular un judici definitiu. És una mena d'obra taumatúrgica, tota plena de les més insospitades revelacions.»

«De simple i grandiosa arquitectura — resumeix el gran coneixedor i propagandista de Bach, el Dr. Schweitzer —, d'inspiració profunda, tota impregnada de misticisme, tota perfumada de la poesia de la naturalesa, l'obra sagrada, abundosa en sorpreses fins en els més petits detalls i en la qual l'art de la descripció ni un moment no decau, forma part d'aquelles obres capdals que ja no pertanyen a un sol art determinat, perquè totes les arts: arquitectura, poesia i pintura, s'hi troben representades. La Passió segons Sant Mateu és una summa, una síntesi artística; la seva grandesa sobrepassa totes les classificacions i totes les categories establertes.»

Com era esperada i desitjada la Passió segons Sant Mateu! Els esdeveniments tan aterradors dels últims anys retardaven la realització i semblava als més impacients que mai arribaria el dia; més, creiem instintivament que una llarga expectació era necessària, així com les més grans festes són precedides d'un temps de recolliment i penitència. Ara, passat l'esdeveniment, poc sabríem dir-ne de moment la transcendència, la qual anirà fent-se més obiradora encara a mida que passi el temps; i profundament alligats, difícilment sabríem explicar tot seguit l'eficàcia de la sublim lliçó rebuda, que també sols amb el temps anirà produint tots els seus fruits.

Les dues audicions de la Passió, celebrades al PALAU DE LA MÚSICA CATALANA, arribaren a un grau de perfecció que hom no s'atrevia a somniar. Prou sabem que sempre que s'ha tractat de donar alguna obra capdal, la realització ha estat precedida per un llarg període de gestació en la ment i en el cor del mestre Millet; però mai com ara la preparació havia d'ésser tan llarga i fervorosa, ni tan absolut el treball d'interpretació i assimilació portat a cap de primer pel mestre de cara a cara amb l'obra i després pel mestre voltat dels seus deixebles; els altres mestres i els cantaires de l'ORFEO CATALÀ.

El procés d'assimilació era particularment difícil: calia d'una partitura cristallitzada fer-ne una cosa vivent, palpitant; d'una obra essencialment alemanya fer-ne una part del nostre patrimoni essencialment català; d'una obra que tal vegada podia produir recel entre nosaltres per sa filiació protestant — filiació circumstancial i extrínseca, val a dir — fer-ne

una manifestació d'una catolicitat integral com convé a la plenitud espiritual de la nostra raça.

Per un voler de Déu, de tots aquests *desiderata* no sols ni un no ha fallat sinó que ni un ha pogut ésser objecte de la crítica més lleu; i la *Passió* ha reeixit a l'ensens ben universal i ben nostra, executada amb la més gran dexteritat tècnica, i interpretada amb tota l'ànima. Qui l'hagi sentida no la podrà oblidar mai més.

Ja el sol espectacle de la sala del PALAU era realment extraordinari: l'omplia una generació imponent, constituïda per tots els estaments del nostre poble català: seients, passadissos, graons, tot era curull a vessar, i encara cents de persones no hi pogueren penetrar. I no obstant, en començar aquella monumental introducció: *¿Sents, oh poble, ma com-planta?*, com se feia el silenci i com tot seguit tothom es sentia corprès pels anuncis de la divina tragèdia! Aquest estat d'esperit de la gran multitud ni un moment vacil·lava ans bé anava intensificant-se en el decurs de l'obra. I, a la nit, després de les hores de descans necessàries per al cos, que separaven la primera part de la segona, en congregar-se tothom novament, l'emoció, lluny d'haver-se esvaït, s'havia encés encara més amb els ardents comentaris. Oh auditori, ple de pietat i compassió: entre tu i la massa dels executants no hi havia solució de continuïtat; tots éreu igualment celebrants d'aquest misteri.

I al centre, en Lluís Millet, eix essencial d'aquell gran cercle humà, encomanant-li ses pròpies emocions i alhora envaït pel fluir i refluir incessant d'aquella mar de sentiments i d'afectes. Damunt d'ell queia la més feixuga càrrega; mes ell tot ho governava, ara amb l'exemple del pietós recolliment, ara amb el gest de la indignació apocalíptica.

Al fons, a l'orgue, fonament incommovible de l'arquitectura musical de la *Passió*, hi seia el Dr. Albert Schweitzer; era el lloc d'honor que li esqueia. Sa presència no havia faltat en les altres nostres grans audicions bachianes; aquesta vegada, sa cooperació era més indispensable que mai. Tributem-li la nostra admiració per son acompanyament sobri i expressiu, adequat sempre d'una faïso perfecta a cada passatge; sols un mestre com ell podia amb tacte tan exquisit variar els matisos sense fer ni un sol moment de l'orgue un intrús inoportú en l'economia sonora de l'obra.

Altra figura que hem de col·locar en primer terme, perquè compartí amb els dos mestres esmentats la part de més gran responsabilitat de la *Passió*, és el tenor Emili Vendrell, qui fou un Evangelista ideal. Interpretà sa llarga partícels amb una puresa de dicció insuperable i amb una veritat i una profunditat d'expressió que anava de dret a l'ànima de l'oient; en els moments de major intensitat vorejava el sublim.

No devem però oblidar els altres solistes vocals: Concepció Callao (contralt) i Andreua Fornells (sopran), igualment notables, la primera per l'expressió noblement dramàtica i la segona per la clàssica simplicitat amb què interpretaren, segons lliur caràcter respectiu, els ariosos i les àries que els hi eren encomanades; el tenor Georg A. Walter, ja conegut de nosaltres, justament reputat com a intèrpret típic de Bach, i del qual hem d'afegir un nou elogi: l'haver cantat en correcte català les seves àries; el baríton Ricard Fusté, encarregat de la part de Jesús, i el baix Sandro Griff, cantant les parts de Caifàs i Pilat i les àries de baix, ambdós excel·lents com a dicció i sovint posseïts de la mateixa emoció que feia tremolar a tots; en fi, molt justos en els papers episòdics de les dues serventes en la negació de Pere, de la serventa de Pilat, de Pere i de Judes, les soprans Pilar Roca, Angela Esquerdó i Matilde Ensenyat i els barítons Ramon Crespo i Josep Basté, tots benemèrits choristes de l'ORFEO CATALÀ.

I què dir del mateix ORFEO CATALÀ? Sa identificació absoluta amb el seu mestre és el millor elogi que d'ell podriem fer; allò que en Millet havia somniat, la massa coral ho realitzava amb una plenitud magníficament, amb el més portentós maridatge del seny i del cor. Son propi passat, tan fecund i tan gloriós, semblava abolit per aquesta suprema prova coronada per la més esclatant victòria.

No deixem d'esmentar l'estol nombrós de petits cantaires que s'afegí a l'ORFEO en el cor d'introducció per a fer el cant ferm del coral: valentment cantaren, ells qui seran el dia de demà ardits orfeonistes de Catalunya i podran dir amb orgull: Quan s'estrenà la *Passió* de Bach, nosaltres també hi érem!

L'orquestra fou digna col·laboradora d'aquesta magna empresa, i tots els solistes instrumentals es distingiren per un igual com a estil i com a sentiment; citem-los: els professors de Berlín Fritz Flemming i Theodor Menge, oboè i oboè d'amor; Eduard Toldrà i Josep Recasens, violins; Gaspar Cassadó i Antoni Planàs, violoncel·ls.

Per a terminar, com a resum d'aquelles jornades de la *Passió*, de record inesborrable, bé podríem dir, fent nostra la frase maragalliana, que poques vegades o mai com en aquesta ocasió amb tanta intensitat «hem sentit lo Diví».

Vicens M.^a DE GIBERT

Ressenya de la primera audició de la *Passió segons Sant Mateu*, de Joan Sebastià Bach, publicada al núm. 205-207 (gener-març de 1921), de la *Revista Musical Catalana*.

Sergiu Comissiona i la Passió segons Sant Mateu

Els barcelonis podem tenir una idea molt clara, ja, de la personal visió interpretativa de Sergiu Comissiona. Des d'aquella inoblidable actuació, ja llunyana, amb l'Orquestra de Cambra d'Israel, fins a la recentíssima sèrie dels cinc Concerts pianístics de Beethoven, tots hem vist com les versions de Comissiona estan presidides, sempre, per una síntesi perfecta entre la problemàtica que en podríem dir instrumental de l'orquestra i un desig primeríssim, primordial, de «fer» música. I ara tindrem ocasió de comprovar-ho, una vegada més, amb aquest immortal monument que és la Passió segons sant Mateu, de Bach.

Per parlar-ne, per fer una espècie d'autocrítica apriorística, s'ha demanat a Sergiu Comissiona que volgués explicar-nos la seva manera de veure la Passió. La conversa, de bon començament, no ha estat gaire fàcil. Comissiona, amb tota l'amabilitat, correcció i noblesa que sempre l'han caracteritzat, s'hi resistia, i els seus arguments no deixaven de tenir evident lògica: d'una part, tot el que em podria dir no seria, se-

gons ell, cap idea original, sinó, com a màxim, un resum personal de les moltes pàgines que s'han escrit sobre la Passió; d'una altra, afegia, nosaltres mateixos ja podríem saber perfectament, després de tots els assaigs realitzats, com ell veu la Passió; finalment, és durant i després de les audicions que el públic ha de saber —pels resultats obtinguts i no a través d'unes frases més o menys brillants o més o menys originals— quins són els seus criteris i com vol fer reviure l'obra de Bach.

Però entre nosaltres dos hi havia la partitura i, quasi sense adonar-nos-en, hem començat a fullejar-la i a comentar passatges i frases, detalls i línies generals. La conversa, llavors, ha nascut espontània, generosa, i sols en podré recollir una petita part. Comissiona no pot enfrontar-se amb la Passió sense veure-hi tot el dramatisme de «la més gran història del món» i sense deixar de veure-hi la tragèdia humana i divina de Jesús: la Passió —encara que lluny del món de l'òpera— no és una obra objectiva. La força de la narració de sant

Mateu i dels textos que Bach escollí per comentar-la, pesen de manera inevitable sobre la seva estructura musical. Però el secret de Bach és d'haver arribat a una síntesi prodigiosa, on sembla, per un cantó, que tot l'aspecte dramàtic i narratiu estigui en funció d'unes idees i lleis purament musicals (i no de música d'església, sinó, simplement, de **música**), i per un altre, que aquesta mateixa música depengui únicament i exclusiva de la història que narra i dels personatges que en ella intervenen. En aquest punt concret, Comissiona em parla dels tres plans principals on es mouen els personatges, els actors, siguin solistes, cors o les mateixes orquestres, ja que també en aquest sentit és prodigiós el treball de síntesi de Bach: les orquestres, a més de ser eminentment instrumentals, intervenen activament en l'acció, adquirint caràcter humà i convertint-se en un cor més; i els cors, d'altra part, són —al costat del seu expressionisme i del seu rol descriptiu i literari— una orquestra més, amb tímbrs i tractament instrumental. Hom no sap, moltes vegades, on acaba la música vocal i on comença la instrumental. El lligam és absolut, genial.

Però tornem als tres plans citats, definits, sobretot, en els cors. Hi ha, per exemple, els corals: música pietosa, comentaris íntims; hi ha, també, les pinzellades il·lustratives (el concepte de la Passió com un gran fresc descriptiu, com una gran il·lustració musical, li agrada molt) i descriptives —la tempesta de la fuga del núm. 33, l'apenada marxa fúnebre del 66, els plors del Gòlgota...— i aquelles escenes on el

cor entra directament i activa dins del drama —crits de **Barrabàs!** i de **Sigui en creu clavat!**...—; hi ha, finalment, els moments de calma infinita, de traducció musical de l'eternitat, com el **Verament era Fill de Déu aquest home**, i com l'últim cor, quan la tragèdia ja s'ha consumat i la humanitat entera comença una nova vida plena d'esperança i de serenitat. I de l'últim cor saltem al primer, amb la seva polifonia formidable i complexa, amb les seves onades sonores anant i venint d'esquerra a dreta i de dreta a esquerra, com una gran escena de masses, plena de gent que es mou, que corre, que pregunta, que crida...

I la conversa segueix: els fulls de la partitura suggereixen nous comentaris i idees, i parlem, tema ineludible, de la figura de l'Evangelist, veritable clau de volta de tota l'obra, que ha de cantar com si parlés, que lliga unes escenes amb les altres bo i conservant l'atmosfera creada en la precedent però preparant ja la pròxima. I endut per la força de les paraules de Comissiona, m'oblido de prendre notes i de pensar que després n'hauria de fer un resum. De totes maneres, potser era ell qui tenia raó i el que ens cal és que tots —intèrprets, públic— sapiguem estar pendents de Sergiu Comissiona quan, amb la batuta als dits, faci revivre per a ell i per a tots nosaltres aquelles pàgines que Joan Sebastià Bach va escriure pel Divendres Sant del 1729 i per als fidels de l'església de sant Tomàs de Leipzig, però que han superat els límits concrets de temps i d'espai, i s'han convertit en un dels més extraordinaris comentaris estètics i humans sobre el drama del Calvari.—ORIOI, MARTORELL.

AUDICIONES DE LA PASION SEGUN SAN MATEO

de J. S. BACH

en el PALAU

- 1921**
27 febrero
6 marzo
ORFEÓ CATALÀ. Director: Lluís Millet. Orquesta. Solistas: Andrea Fornells, Concepción Callao, Emilio Vendrell, Georg A. Walter, Ricardo Fusté, Sandro Griff. Organo: Dr. Albert Schweitzer.
- 1922**
26 marzo
2 abril
ORFEÓ CATALÀ. Director: Lluís Millet. Orquesta. Solistas: Andrea Fornells, Concepción Callao, Emilio Vendrell, Mariano A. Olivares, Ricardo Fusté, Albert Fischer.
- 1923**
11 marzo
18 marzo
ORFEÓ CATALÀ. Director: Lluís Millet. Orquesta. Solistas: Andrea Fornells, Concepción Callao, Emilio Vendrell, Ricardo Fusté, Inocencio Navarro.
- 1950**
2 noviembre
1951
10 marzo
CAPELLA CLÀSSICA POLIFÒNICA. Director: Enric Ribó. Orquesta. Solistas: Pura Gómez, Montserrat Martorell, Agustina Turullols, Cayetano Renom, Bartolomé Bardagí, Luis Corbella, Pedro Ribó.
- 1953**
17 octubre
CORO Y ORQUESTA DE LA CAPILLA DE LOS TRES REYES, DE FRANKFURT. Director: Kurt Thomas. Solistas: Gunthild Weber, Sybille Plate, Herbert Hess, Paul Grümmer, Rudolf Gründler.
- 1958**
23 febrero
27 febrero
2 marzo
ORFEÓ CATALÀ. Director: Lluís M.ª Millet. Orquesta. Solistas: Erna Spoorenberg, Sieglinde Wagner, Ernst Haefliger, Kim Borg, Cayetano Renom, J. López Esparbé, Guillermo Arróniz, Laura Núñez.
- 1966**
25 y 27
marzo
CHOR MADRIGAL. Director: Manuel Cabero. **CORAL SANT JORDI.** Director: Oriol Martorell. **CAPELLA CLÀSSICA POLIFÒNICA.** Director: Enric Ribó. **COROS INFANTILES.** Orquesta Municipal de Barcelona. Dirección general: Sergiu Comissiona. Solistas: Elly Ameling, Norma Procter, Louis Devos, John Serge, Jules Bastin, Víctor Conrad Braun.

La técnica de grabación discográfica más actual al servicio de una interpretación magistral

LA PASION SEGUN SAN MATEO

Juan Sebastián Bach

PETER PEARS (Evangelista); **HERMANN PREY** (Jesús); **HEINZ BLANKENBURG** (Pedro, Gran Sacerdote y Poncio Pilatos); **AUGUST MESSTHALER** (Judas); y **ELLY AMELING, MARGA HOFFGEN, FRITZ WUNDERLICH, TOM KRAUSE.**

Coro de Himnos de Jóvenes de Stuttgart. Director: GERHARD WILHELM
Orquesta de Cámara de Stuttgart. Director: KARL MÜNCHINGER

Obra completa en cuatro discos distribuidos en España por

Fábrica de discos Columbia, S. A.

Grabación

LXTE/MET 288/291

SXLE/SET 288/291

La música es música
en los cuatro puntos cardinales.

En la música de la India,
ciertos tonos convienen al amanecer, otros al crepúsculo;
algunos predisponen al amor.

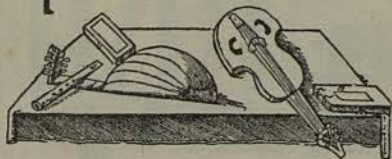
Trastornar el orden sería cometer un sacrilegio.
La música es música en los cuatro puntos cardinales.
En España un amanecer
puede estar acompañado de Bach o Vicente Escudero;
un crepúsculo por Isaac Albéniz o por Duke Ellington.

Vieta les propone
(sin cometer sacrilegios y a cualquier hora del día),
deleitarse con un equipo estereofónico
de Alta Fidelidad Fisher.

**FISHER
VIETA**

pro musica

PATRONATO PRO MUSICA DE BARCELONA

Conciertos de Cuaresma

I CICLO

En conmemoración del 75 aniversario de la fundación del

ORFEÓ CATALÀ

Dos solemnes audiciones de la

PASION SEGUN SAN MATEO

de J. S. BACH

(en versión íntegra)

en homenaje a las corales

CAPELLA CLÀSSICA POLIFÒNICA COR MADRIGAL y CORAL SANT JORDI

con un excepcional cuadro de intérpretes:

Solistas vocales:

ELLY AMELING, soprano
LOUIS DEVOS, tenor (Evangelista)
JULES BASTIN, bajo
NORMA PROCTER, mezzo-soprano
JOHN SERGE, tenor
VICTOR CONRAD BRAUN, barítono
(Jesús)

Solistas instrumentales:

PAUL VANDENHOECKE oboe de amor
PARENT GERARD oboe de amor

Corales

COR MADRIGAL, dir. Manuel Cabero
CAPELLA CLÀSSICA POLIFÒNICA, dir. E.
Ribó
CORAL SANT JORDI, dir. Oriol Martorell

DOMINGO SEGÚ oboe
JUAN ARTAL, oboe
FRANCISCO REIXACH, flauta
JOSÉ M.ª BROTONS, flauta
SALVADOR GRATACÓS, flauta
WIELAND KUYKEN, viola da gamba
JAIME LLECHA, violín
JOSÉ TROTTE, violoncelo
RUGGERO GERLIN, clavicémbalo
MONTSERRAT TORRENT, órgano

Coros infantiles:

L'ESQUITX
L'ESQUELLERINC
PETITS CANTAIREs O. S.

ORQUESTA MUNICIPAL DE BARCELONA

Dirección general

SERGIU COMISSIÓNA

Viernes, 25 de marzo, a las 9 en punto de la noche
Domingo, 27 de marzo, a las 4.30 en punto de la tarde

PALACIO DE LA MUSICA

En la audición del viernes día 25, PRO MÚSICA dedicará un homenaje público a las corales SANT JORDI, COR MADRIGAL y CAPELLA CLÀSSICA POLIFÒNICA, haciéndoles entrega de la Placa de Plata del PATRONATO.

Localidades: En la administración del Palacio de la Música, de 5 a 8 de la tarde.
El día del concierto en taquilla, de 11 a 1 de la mañana y a partir de las 4 de la tarde.

PROXIMOS CONCIERTOS DE *forum musical*

2 abril, 19.15 h.

F. MOMPOU

Interpreta sus propias obras

16 abril, 22.15 h.

OLDENBURGER JUGENDCHOR

Director: Heinz Kanngiesser

(Música popular y polifonía de los siglos XVI al XVIII)

2 mayo, 22.15 h.

DUO STORCK, arpa y violoncelo

Presentado por Instituto Alemán de Cultura

21 mayo, 19.15 h.

SCHOLA CANTORUM BASILIENSIS

Director: August Wenzinger

Presentado por Instituto Alemán de Cultura

Importantes descuentos

Los socios del Orfeo Català, de los Institutos Francés, Italiano, Británico, Alemán de Cultura y de Estudios Norteamericanos, podrán obtener los descuentos indicados en el precio de los abonos y entradas.

Tendrán igualmente las mismas ventajas los socios de Juventudes Musicales, Asociación de Cultura Musical, Patronato Pro Música, alumnos de los Conservatorios y Escuelas de Música, Universitarios y Estudiantes y todos los socios y adheridos a las entidades musicales y culturales de Barcelona.

Los abonos, en este primer ciclo, contarán a partir del segundo concierto, siendo por lo tanto abonos a cuatro conciertos. Únicamente podrán abonarse los que estén comprendidos en algunas de las entidades mencionadas.

	SOCIOS Y ADSCRITOS ENTIDADES CULTURALES		Público por concierto
	Abono a los 4 conciertos	Precio por concierto	
Palcos platea y anfiteatro	450	300	600
Butacas platea	120	60	120
Circulares platea	120	60	100
Graderías platea	110	50	80
Butacas anfiteatro	120	60	120
» 2.º piso, 1.ª fila	80	50	60
» 2.º piso, filas 2 a 11	60	30	40
Entrada general y a localidad	40	10	30

Para informes, localidades y abonos: Administración del Palacio de la Música (c. Amadeo Vives, 1, teléfono 222 65 94), de 5 a 8 de la tarde.

forum musical

presenta un excepcional concierto del compositor

F. MOMPOU

interpretando sus propias obras

PROGRAMA

I

Llueve sobre el río
Cançó de la fira
L'hora grisa
Aureana do Sil
Damunt de tu només les flors
Jo et pressentia com la mar
Cantar del alma
Comptines:

- I Dalt d'un cotxe
- II Margot, la pie
- III J'ai vu dans la lune
- IV Aserrín, aserrán
- V Petite fille de Paris
- VI Pito, pito, colorito

Juan R. Jiménez
Tomàs Garcés
M. Blancafort
Ramon Cabanillas
J. Janés
J. Janés
S. Juan de la Cruz
Populars

CARMEN BUSTAMANTE, soprano

F. MOMPOU, piano

II

Suburbis:

El carrer, el guitarrista i el vell cavall
Gitana
La cegueta
L'home de l'Aristó

L'ocell trist (de «Impressions íntimes»)
Preludi n.º 7 (Palmera de estrellas)
Noies en el jardí (de «Escenes d'infants»)
Música callada n.º 5. - 18 - 19 - 20
Cançó i Dansa n.º I
Cançó i Dansa n.º II
Cançó i Dansa n.º V

F. MOMPOU, piano

Sábado, 2 abril 1966, 7.15 tarde

PALACIO DE LA MUSICA

EL NUS

NOVEL·LA ESCOLLIDA PER
A TOTHOM

EL NUS ve a emplenar un buit evident en el camp de la lectura catalana.

EL NUS relligarà unes funcions d'esplai-projectades amb una gran dignitat literària i el dinamisme i l'audàcia raonada, l'aventura fantàstica o real, tortuosa o noble, dramàtica o senzilla, dels homes d'avui i de sempre. EL NUS oferirà llibres d'autors catalans i estrangers.

EL NUS és una porta oberta a la vocació dels nostres escriptors per un gènere poc desenrotllat entre nosaltres.

EL NUS mereixerà la predilecció de la gent dinàmica de qualsevol edat.

Els 2 primers
títols son

TRAMPA SOTA LES AIGÜES

Josep
Vallverdú

(Premi Joa-
quim Ruyra
1963)

L'audaç Nisos,
contra els
assassins del
seu pare i els
opressors de
Pyranos.

KAMIKA- ZE, ELS VOLUNTA- RIS DE LA MORT

Germain
Roland

Una bella i
emocionant
història, plena
al mateix
temps de la
brutal irracio-
nalitat de la
guerra humana.
El relat d'un
Kamikaze pilot
suïcida del Japó

Josep vallverdú

germain roland

kamikaze

els voluntaris de la mort

EL NUS,
NOVEL·LA
ESCOLLIDA
PER
A TOTHOM

Dirigida per
Ramon
Fuster Rabés

EDITORIAL ESTELA

A la mateixa
colecció
el volum n.º 3

LA CASA SOTA LA SORRA

de JOAQUIM CARBÓ

Els llibres de
la colecció

EL NUS

es venen a

50 ptas.

PASIÓN SEGÚN SAN MARCOS (primera audición). — Del conjunto de la obra de J. S. Bach, solamente una parte ha llegado hasta nosotros. Buen número de sus composiciones se perdieron, en efecto, poco tiempo después de la muerte del Cantor de Santo Tomás. Es difícil de valorar la proporción de estas pérdidas en el terreno de la música instrumental y, por el contrario, es fácil darse cuenta de ello cuando se abordan las obras vocales de Bach. Por el necrologio redactado por Ph. E. Bach y Johann Friedrich Agricola podemos, en efecto, saber que Bach, además de una cantidad considerable de otras composiciones vocales, había compuesto cantatas para cinco años litúrgicos, así como cinco *Pasiones*, de las que sólo conocemos las de *San Juan* y *San Mateo*.

Después de un ímprobo trabajo, el maestro Enrique Ribó ha podido reconstruir el texto literario de la *Pasión según San Marcos* que ofrecerá en primera audición el próximo día 31 de marzo, por la noche, en el Palacio de la Música, con la intervención de eminentes solistas y de una seleccionada orquesta. Este concierto, por la Capilla Clásica Polifónica, dentro de los actos conmemorativos del xxv aniversario de su fundación, puede considerarse de acontecimiento musical y el anuncio del mismo ha despertado un vivísimo interés en los medios artísticos de nuestra ciudad y muy especialmente entre los socios de Asociación de Cultura Musical, que es la entidad que organiza el concierto para sus afiliados.

El programa de este concierto para la Cultural queda completado con el *Magnificat*, de Juan Sebastián Bach. La Capilla Clásica Polifónica, la orquesta y los solistas serán dirigidos por el maestro Enrique Ribó.

REGINO SAINZ DE LA MAZA. — El próximo miércoles, día 30 de este mes de marzo, tendrá lugar en el Palau, un esperado recital de guitarra a cargo de Regino Sainz de la Maza. Este concierto ha sido organizado a beneficio de la Alianza del Credo de Barcelona. Este gran músico, ca-

tedrático del Real Conservatorio Superior de Música de Madrid y académico de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, ha enriquecido la literatura de guitarra con muchas obras, que ha sabido descubrir en archivos y bibliotecas. Es un eminente musicólogo que abordó con éxito todas las actividades musicales: crítica, composición, conciertos, conferencias, que ha extendido a todo el mundo musical. En este concierto ha incluido obras de Francesco de Milano, J. S. Bach, Scarlatti, S. L. Weiss, Sor, Villalobos, Falla, Eduardo y Regino Sainz de la Maza.

RECITAL NARCISO YEPES. — Para el viernes, día 22 de abril, se anuncia igualmente otro recital de guitarra a cargo de Narciso Yepes. En esta misma fecha del año anterior, Yepes efectuó un memorable concierto en el Palacio de la Música. En aquella ocasión presentó su nueva guitarra de diez cuerdas. Ahora, después de sus recientes éxitos en el extranjero, principalmente el obtenido hace unos días en la Sala Pleyel de París. Para su nueva actuación en Barcelona, con un programa totalmente diferente del interpretado el año anterior, Narciso Yepes ha programado obras de Rameau, Domenico Scarlatti, J. S. Bach, Héctor Ayala, Ernesto Halffter, Manuel de Falla, X. Montsalvatge y F. Mompou.

F. MOMPOU, EN EL PALAU. — Dentro del actual ciclo de concierto de Forum Musical, el sábado, día 2 de abril, por la tarde, el compositor F. Mompou interpretará personalmente un programa confeccionado a base de obras propias. Este hecho, tan significativo, no pasará desapercibido indudablemente por los melómanos barceloneses, que rara vez han podido oír en conciertos públicos las obras de Mompou interpretadas por él mismo. El programa, detallado en estas mismas páginas, comprende diversas canciones, que serán interpretadas por Carmen Bustamante y una segunda parte que abarca diversas composiciones pianísticas (*Suburbis*, fragmentos de *Música Callada*, diversas *Cançons i danses*, etc.).

PASION SEGUN SAN MARCOS

de J. S. BACH

Desde hace más de veinticinco años, los musicólogos alemanes venían preocupándose por el problema de la «Pasión según San Marcos» de J. S. Bach. Arnold Schering, en 1939, y Friedrich Smend, en 1940, empezaron el trabajo de reconstrucción de los diversos elementos existentes.

Para los corales el trabajo fue fácil, a partir de las colecciones recogidas por Ph.-E. Bach y J. F. Agricola. Para las arias, fue mucho más difícil, ya que fue necesario llegar hasta los orígenes de la obra. El editor Breitkopf, en 1764, señalaba todavía la existencia de una «Passion Kantate Secundum Marcum «Geh Jesu, geh zu deiner Pein», cuyo texto y música procedían de la Oda Fúnebre (actualmente BWV 198); asimismo, la revista alemana «Leipziger allgemeine Musik Zeitung» (1836, págs. 531 y 532) evocaba est parentesco entre la Oda Fúnebre y la Pasión según San Marcos.

El mérito de los primeros logros en el trabajo de reconstrucción pertenece a Wilhelm Rust, eminente colaborador de la primera edición de las obras de Bach (XX, págs. 8 y siguientes); Rust, al ver la perfecta concordancia entre el texto de Picander y algunos fragmentos de la Oda Fúnebre, dio el primer paso decisivo; en esta primera etapa, se solucionaron los coros inicial y conclusivo y tres arias. Más tarde, Smend añadió otras dos arias: una correspondiente al primer movimiento de la Cantata BWV 54, para voz de contralto, y otra de la Cantata BWV 7, para tenor, fundándose en inteligentes cálculos.

La primera audición de la Pasión según San Marcos tuvo lugar, en Leipzig, en 1731, y fue necesario esperar más de doscientos treinta años para asistir, en 1964, a una nueva ejecución, en la iglesia de St. Goar, cerca de Mayenza y a orillas del Rin, bajo la dirección de Diethard Hellmann, quien terminó los trabajos de reconstitución, conjuntamente con los profesores Manfred Metzger, Gert Otto y el Dr. Alfred Dürr, colaborador permanente de la edición monumental de la «Neue Bach Gesellschaft» y miembro del Instituto J. S. Bach de Göttingen, y cuyos trabajos tienen inmenso prestigio en el mundo entero. A todos ellos, y en nombre de todos los melómanos fieles al mensaje de J. S. Bach, nuestro más profundo agradecimiento.—CLAUDE LEHMANN.

PATRONATO PRO MUSICA DE BARCELONA

Audiciones de la Pasión según San Mateo

de J. S. BACH

NOTA IMPORTANTE

Las audiciones de la Pasión según San Mateo se darán en versión íntegra, por lo que, dada su larga duración, se advierte al público que los conciertos empezarán puntualísimamente a la hora anunciada. El viernes día 25 a las 9 de la noche y el domingo día 27 a las 4.30 de la tarde.

Una vez empezadas las audiciones no se permitirá la entrada en la sala. El desarrollo de la Pasión según San Mateo se dividirá en dos partes, celebrándose un intermedio de 45 minutos de duración durante el cual habrá un servicio extraordinario de bar.

Se ruega al público que antes de la última señal indicadora del comienzo de la segunda parte ocupen sus respectivas localidades, ya que una vez empezada nuevamente la audición no se permitirá el acceso a la Sala.

PATRONATO PRO MÚSICA ha editado un lujoso programa, ilustrado profusamente y realizado bajo la dirección artística del pintor J. J. Tharrats, que contiene el texto íntegro de la Pasión, en versiones castellana y catalana.

**ADQUIERA EN EL VESTIBULO DEL PALAU EL LUJOSO PROGRAMA
DE LA PASIÓN SEGÚN SAN MATEO**

PRECIO: 30 PTAS.

discos | **VERGARA**

VERGARA

presenta tres grabaciones
excepcionales

J. S. BACH

PASIÓN SEGÚN SAN MATEO

(Coros y corales)

Coro de la Catedral de Santa Edvigis de Berlín

Orquesta Sinfónica de Berlín

Organista: W. Meyer

Director: Karl Forster

(Ref. 11.2.013 L)

¡MÚSICA RELIGIOSA DE HOY!

Inminente aparición de dos discos extraordinarios:

Ref. 360 SZC. - Stereo

¡ALEGRAOS, EL SEÑOR ESTÁ CERCA!

Misa en jazz para el Adviento

Coros de las Iglesias Católicas de Duisburg

Sexteto de Fitty Rathmann

Ref. - 397 SZC. - Stereo

¡TODO LO QUE RESPIRA, ALABE AL SEÑOR!

Cinco Salmos para una Misa en jazz, compuestos por Peter Janssens.

G. Franzl, soprano; A. Teske, mezzosoprano:

W. Siegemeier, tenor; W. Michel, barítono.

Ph. de Horion, trombón; E. Koch, batería;

F. Hogrebe, contrabajo; P. Janssens, órgano.

Dirección: Peter Janssens

Para información y catálogos

escriba a

Discos VERGARA

Paseo General Mola, 4

Barcelona - 9

ASOCIACION DE CULTURA MUSICAL

Sesión conmemorativa dentro de los actos del XXV Aniversario de la
Capella Clàssica Polifònica

Primera audición de la

PASION SEGUN SAN MARCOS y MAGNIFICAT

de JUAN SEBASTIAN BACH

por la CAPELLA CLASSICA POLIFONICA
del F. A. D.

solistas y orquesta bajo la dirección del maestro

ENRIQUE RIBO

La Junta Directiva de Asociación de Cultura Musical se suma, también, con este concierto,
a la conmemoración del LXXV Aniversario de la fundación del ORFEO CATALA.

JUEVES, 31 MARZO DE 1966, 10.30 NOCHE

PALACIO DE LA MÚSICA

TEATRE EXPERIMENTAL CATALA

del C. A. SANT LLUC

LES TRES GERMANES

d'ANTON TXÈKHOV

(Adaptació de JOAN OLIVER)

Pre-estrena: Tarda, 6.30 h.

(sessió dedicada a públic jove i PREUS POPULARS)

Estrena: Nit, 10.45 h.

DIUMENGE, 3 D'ABRIL DE 1966

PALAU DE LA MUSICA

Manuel Cabero, Enric Ribó y Oriol Martorell, directores, respectivamente, del Cor Madrigal, la Capella Clàssica Polifònica y la Coral Sant Jordi.

El Patronato Pro Música, a lo largo de su existencia, ha querido homenajear y agradecer públicamente a algunos de los artistas que, de manera más relevante, han colaborado en sus actuaciones. A tal fin creó, para ello, una placa de plata que perpetúa este sentimiento. El público barcelonés subrayó, con cálidas ovaciones, la entrega de dichas placas, respectivamente, al director Hermann Scherchen y a los pianistas G. Cziffra y H. Richter-Haaser.

Ahora, después de las extraordinarias versiones de «La Creación», de Haydn; «Requiem», de Mozart; «Pasión según San Juan», de Bach, y «Requiem alemán», de Brahms, el Patronato Pro Música ha querido reconocer solemne y públicamente la brillantez y gran calidad artística de las colaboraciones de la **Capella Clàssica Polifònica, Cor Madrigal y Coral Sant Jordi**, otorgándoles, en ocasión de las audiciones de la **Pasión según San Mateo**, de Bach, tanpreciado y merecido galardón.

El brillante historial y la constante actividad de las tres citadas agrupaciones corales — no sólo en nuestro país, sino también en Europa entera, donde gozan de bien ganado prestigio, que a todos nos enorgullece — nos eximen de toda presentación. Unicamente queremos recordar que estos tres jóvenes conjuntos representan un nuevo y valiosísimo eslabón en la gloriosa y tradicional cadena de la música coral catalana.

JUAN MANÉN. — El célebre violinista y compositor Juan Manén, que ha cumplido recientemente sus 83 años de edad, ha manifestado a la Prensa barcelonesa sus proyectos artísticos: un próximo concierto en París; un concierto en Valencia, con orquesta, el mes de mayo; visita a algunas ciudades de Alemania, y de regreso, Montecarlo. En todos estos lugares dará conciertos de violín. Entre sus ilusiones, ha manifestado, que desearía crear un auditorio que llevara su nombre y ver allí el estreno de su ópera *Don Juan* (tríptico en ocho actos, para cuya representación se precisan tres días).

REAL CÍRCULO ARTÍSTICO. — Hoy, viernes, día 25, por la tarde, se celebra en el Real Círculo Artístico, un recital por la pianista Ana María Albors, que interpretará obras de Bach, Beethoven, Chopin, Grieg, Turina y Granados.

CONCIERTO DEDICADO AL MAESTRO E. MORERA. — Confiado a los concertistas Manuel Calsina y Marcelino Bayer, violinistas; Graciano Tarragó, viola y guitarra; Santos Sagrera, violoncelo, y Pedro Vallribera, piano, profesores del Conservatorio Superior de Música del Liceo y con la colaboración del tenor José María Cabellut, alumno del referido centro docente, ha tenido lugar en el mismo una se-

sión en conmemoración del centenario del nacimiento de Enrique Morera. Fueron interpretadas la *Sonata para violín y piano*, del mismo autor, su *Cuarteto* para instrumentos de cuerda y las *Cançons de carrer* para canto y guitarra.

ANTOLOGÍA DE LA MÚSICA VOCAL FRANCESA. — Bajo el asesoramiento musical de Josep Soler, el dinámico Instituto Francés de Barcelona ha organizado un ciclo de tres conciertos confiados a la mezzosoprano Anna Ricci, acompañada por Montserrat Torrent, órgano; Carlos Santos, espineta, y Angel Soler, piano. Los eclécticos programas abarcan diversas muestras de la música vocal francesa desde el siglo IX hasta los compositores del siglo XX, (Auric, Poulenc, Milhaud, etc.).

ENRIQUE GRANADOS. — El día 24 de este mes se cumplió el 50 aniversario de la muerte del compositor Enrique Granados. En nuestra ciudad han sido diversos los actos (conferencias, conciertos, etc.) realizados en memoria del genial compositor catalán. Lérida, su ciudad natal, se apresta igualmente a celebrar tan señalada efemérides. A finales de mayo y en la segunda quincena de junio se celebrarán varios actos dedicados a Granados: representación de su ópera *Goyescas*, recital de piano por Alicia de Larrocha, otros conciertos, conferencias, etc.

concursos y festivales

■ SANTIAGO DE COMPOSTELA. —

En esta ciudad tendrá lugar el próximo verano del 10 de julio al 15 de agosto, un curso internacional de dirección de orquesta, dirigido por Igor Markevitch.

■ BARCELONA. — Orquesta Municipal. Convocatoria. Por una resolución del Ayuntamiento de Barcelona se convoca concurso-oposición libre para proveer quince plazas de profesores de la Orquesta Municipal de la Ciudad Condal

(dos de fagot, dos de percusión, dos de viola, dos de trompa, una de bombardino, una de trombón, una de flauta, una de contrabajo, una de trompeta, una de saxofón tenor y una de tuba), consignadas en las plantillas con grado retributivo 12 t dotadas en la partida 67 del presupuesto con el sueldo base de 21.000 pesetas y retribución complementaria de 18.000 pesetas anuales y demás deberes y derechos inherentes al cargo.

■ **TOULOUSE.** — El XIII Concurso Internacional de Canto de Toulouse (Francia) tendrá lugar entre los días 2 y 8 de octubre. Los candidatos interesados pueden inscribirse en: Secrétariat du Concours International de Chant, Donjon du Capitole-Toulouse (Francia).

■ **EDIMBURGO.** — El XX Festival Internacional de Edimburgo tendrá lugar del 21 de agosto al 10 de septiembre próximos. Tomarán

parte en el mismo, entre otras, la Orquesta de Radio Moscú, que dirige Gennadi Rozhdestvensky; la New Philharmonia Orchestra, dirigida por Claudio Abbado y Otto Klemperer, con la intervención del violoncelista Pierre Fournier; la Halle Orchestra, dirigida por Sir John Barbirolli, con la colaboración del pianista Emil Gilels y el violinista Henryk Szernyng; la English Chamber Orchestra, dirigida por Colin Davis, con los solistas Daniel Barenboim, piano, y Henryk Szernyng, violin. Asimismo, intervendrán varios conjuntos de cámara, entre los cuales merecen destacarse **Zagreb Solists**, que dirige Antonio Janigro y Amadeus Quartet; y los solistas Emil Gilels, piano, y Elisabeth Schwarzkopf, soprano. Se representarán varias óperas, entre ellas **Wozzeck** y **Lulu**, de Alban Berg.

■ **SALZBURG.** — El Festival del presente año tendrá lugar del 24 de julio al 30 de agosto, y en él tomarán parte las famosas Orquestas Filarmónica de Berlín y Filarmónica de Viena. La primera de ellas será dirigida por George Szell, Georges Prêtre, Karl Böhm, Karel Ancerl y Herbert von Karajan, e intervendrán el pianista Robert Casadesús, y el violinista Nathan Milstein. La Filarmónica de Viena tendrá como directores a Lorin Maazel, Seiji Ozawa, Claudio Abbado, Rafael Kubelik, Karl Böhm y Herbert von Karajan, y colaborarán el barítono Dietrich Fischer-Dieskau, y el pianista Alfred Brendel.

audio

centro técnico de la Alta Fidelidad

música para el hogar

La calidad "musical"

de un equipo de Alta Fidelidad depende en grado superlativo, de los altavoces.

De entre el inmenso bosque mundial de componentes de Alta Fidelidad,

Audio ha escogido a la prestigiosa firma JAMES B. LANSING, productora de una completa serie de altavoces y cajas acústicas de alta precisión, cuya "presencia" no ha sido todavía superada.

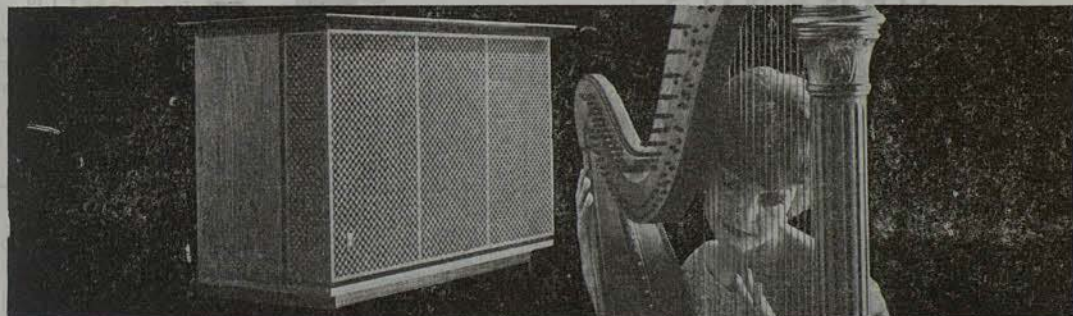
LANCER 44

LANCER 77

LANCER 101

JAMES B. LANSING SOUND, INC

Le invitamos a conocer en nuestra sala de audiciones y a través del "comparator", las múltiples posibilidades de la Alta Fidelidad. Un extenso stock de los mejores aparatos mundiales, sirve de base para la confección cuidadosa del equipo estereofónico más adecuado a su gusto musical, a la decoración de su hogar y a su presupuesto. AUDIO proyecta especialmente cada instalación de Alta Fidelidad. Deparamento de discos recomendados.

audio, s.a.

EXCLUSIVAMENTE ALTA FIDELIDAD
La Granada, 34 (entre Tuset y Balmes)
Barcelona
Telfs. 227 81 68 - 217 20 83 - 217 19 64

Alberdi

Paseo de Gracia, 126 - Tel. 227 01 12

ARMONIOS

PIANOS

ORGANOS

COLIN

ALTO: 0,98 mt.
LARGO: 1,26 mt.
ANCHO: 1,94 mt.

PIANILLO IMPORTACION

OCTAVAS: 7

ALTO: 0,92 mt.
LARGO: 1,28 mt.
ANCHO: 0,52 mt.

OCTAVAS: 7

ALTO: 0,97 mt.
LARGO: 1,17 mt.
ANCHO: 0,49 mt.

CASA FUNDADA EN 1880

SINFONIA NUM. 1 en sol menor, op. 13

TCHAIKOWSKY

Orquesta Filarmónica de Viena

Director: Lorin Maazel

DECCA SXL 6159

Tchaikowsky empezó a bosquejar su primera sinfonía en marzo de 1866, cuando contaba 26 años de edad, animado por la favorable acogida que había obtenido su *Obertura en Fa*, estrenada en Moscú, bajo la dirección de Nicholas Rubinstein, y que en definitiva no es más que una obra intrascendente y decepcionante. En esta época había sido nombrado ya profesor de composición del Conservatorio de Moscú. Y necesitaba crear una obra de envergadura, una obra que le diera confianza en sí mismo y una prueba palpable de su talento de compositor. La elaboración de su primera sinfonía fue lenta, angustiosa, entre noches que rayaban en la locura y el desvarío. Terminó la obra con los nervios completamente destrozados.

El tema de esta primera sinfonía en sol menor — titulada *Sueños de invierno* — es eminentemente folklórico, un retrato del alma rusa, a través de sus danzas, de sus canciones, de sus aires de balalaikas. Este, es en definitiva, el tema: simple, como un paisaje interior. No tiene más que darle forma, de revestirlo, de orquestarlo en definitiva, lo que no le ocasiona, por otra parte, demasiados problemas. Ya aquí se presiente su instinto orquestal. Esta sinfonía no ha destacado mucho dentro de la producción total del compositor ruso. Y ha sido injustamente olvidada, pero hemos de reconocer que posee un gran valor dentro del contexto general de su obra.

La primera audición completa de la Sinfonía tuvo lugar en 1868, en Moscú, en un concierto dirigido por Rubinstein para la Sociedad Musical Rusa. Contrariamente a lo que se esperaba, la obra consiguió un éxito extraordinario. Sin embargo, pronto fue olvidada, y no consiguió jamás un gran prestigio, incluso en vida de Tchaikowsky, por lo que no fue interpretada de nuevo hasta dieciséis años más tarde.

Creemos que estas notas pueden situar al lector. No pretenden otra cosa que ser un punto de referencia dentro de la vasta obra musical del compositor ruso. Podemos considerar que ésta fue su primera obra importante. Su sexta sinfonía — la célebre *Patética* — no fue escrita y estrenada hasta 27 años más tarde, es decir, hasta 1893, año de su fallecimiento. Estos dos extremos limitan la obra de Tchaikowsky, el músico atormentado, patético, romántico hasta el exceso. Una obra, por otra parte, sólida, de estructura e inspiración europea — germánica par ser más exactos — que si bien se identifica con el carácter ruso no llegó a ser propiamente una obra nacional.

Esta grabación, efectuada con todas las garantías técnicas, nos ha de permitir, por lo tanto, llegar a conocer suficientemente esta sinfonía, que no es muy habitual en los repertorios sinfónicos. La Orquesta Sinfónica de Viena consigue, bajo la dirección de Lorin Maazel, un experto e inteligente director, una versión brillante, colorida, límpida, en todo momento sutil. — A. C.

UNA GRABACION HISTORICA
DE UNA OBRA INMORTAL

PASSIO SEGONS SANT MATEU

J. S. BACH

ORFEO CATALA

Director: LL. M.ª MILLET

Alhambra MCC 30071/72

Grabación realizada con motivo del cincuentenario del

Palau de la Música Catalana

Solistas vocales

CAYETANO RENOM
J. LÓPEZ ESPARBÉ
GUILLERMO ARRÓNIZ
LAURA NÚÑEZ

J. M. ROMA, organista

cien voces infantiles

GRAN ORQUESTA SINFÓNICA

Alfombras

VDA. DE **JOSÉ LLEDÓ MAS**
P. URQUINAONA, 4-T. 2212565

YO SOY LA VODKA
con el nombre
Smirnoff
me hice famosa

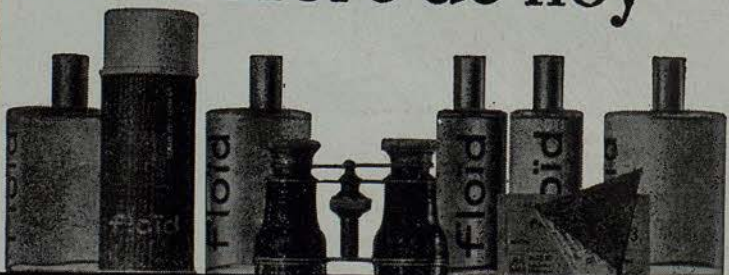
Posa: Larisa Pavlychenko

Smirnoff®
LA VODKA

Distribuida en España por CINZANO, S.A.

El secreto del hombre de hoy

after-shave
electric pre-shave
electric pre-shave spray
shaving-cream tube
foam shaving-cream

floïd

hair-tonic
hair-fix
eau-de-toilette
deodorant-spray
toilet-scrap